

Quy trình kỹ thuật trồng và chăm sóc Khoai Tây

Người tổng hợp: Hoàng Văn Thới

Cán bộ dân tộc Tày: FFS-Simacai

I. Bối cảnh.

- Cây Khoai Tây hiện nay thuộc nhóm cây trồng khá phổ biến ở vùng miền núi và đồng bằng phía Bắc nước ta. Tuy nhiên do điều kiện sản xuất ở vùng Simacai Mùa Đông bắt đầu sớm và kéo dài nên người nông dân thường chỉ canh tác với loại cây trồng chính như cây Ngô, Đậu Tương, Lạc ... Còn cây Khoai Tây vẫn chưa được áp dụng để trồng làm cây lương thực mặc dầu người dân vẫn đang mua từ chợ về để sử dụng. Vì vậy nhóm các bạn học viên tiến hành khảo nghiệm trồng thử Khoai Tây để theo dõi sự sinh trưởng và năng suất của giống Khoai Tây khi được trồng tại mô hình FFS_ Simacai xem khả năng thích ứng với điều kiện đất đai, khí hậu ở nơi đây có phù hợp hay không.

II. Mục tiêu

- Nhằm rèn luyện kỹ năng sản xuất và rút ra bài học kinh nghiệm, hoàn thiện hơn về các kỹ năng như: Trồng, chăm sóc, ghi chép, tổng hợp...
- Đánh giá khả năng sinh trưởng, phát triển và cho năng suất của giống Khoai Tây.
- Có được một mô hình điểm thực tế làm cơ sở để chia sẻ cho các đối tượng khác nhau ở trong lớp cũng như ở gia đình và cộng đồng.

III. Phương pháp

1. Chọn giống:

- Chọn những củ bình thường. Không dị dạng, sạch, không sâu bệnh, trọng lượng trung bình 7 củ/1kg. Củ phải có thời gian ngủ nghỉ đủ (được chọn từ vụ trước) và đã mọc mầm từ 2-5cm có mầm khoẻ. Khoai tây có thời gian ngủ nghỉ từ 7-8 tháng sau đó để tự nhiên. Sau khi thu hoạch về bảo quản 7-8 tháng thì mới mọc mầm.

2. Chọn đất và làm đất:

- Thích hợp ở đất cát pha, đất ruộng thịt nhẹ, tơi xốp, đất dễ thoát nước.
- Có thể trồng trên đất sỏi bãi, đất vườn hoặc đất 2 vụ lúa, phải xử lý kiến, mối trước khi trồng bằng dầu hoả hoặc các hoá chất khác.

- Đất phải được cày bừa kỹ, sạch cỏ dại, lên luống cao để chủ động tưới tiêu. Luống rộng 1m, cao 20-25cm, rãnh luống 30cm để trồng 2 hàng.

3. Thời vụ trồng khoai tây:

- Là cây có nguồn gốc ôn đới.
- Vụ xuân trồng từ tháng 1 đến hết tháng 2 (trên đất ruộng 1 vụ lúa hay đất sỏi bãi vườn đồi).
- Vụ đông trồng từ 25/9 → 30/11 (trên đất ruộng 2 vụ lúa, lúa mùa – khoai tây – lúa xuân).

IV. Kỹ thuật trồng

4. Mật độ và khoảng cách:

- Khoảng cách: 60 x 30cm trồng 2 hàng trên một luống (luống rộng 1-1,1m).
- Mật độ:
- ✓ Vụ đông trồng 5-6 khóm/m².
- ✓ Vụ xuân trồng 10 khóm/m² (để giống cho vụ sau)

5. Giống trước khi trồng:

- Chỉ trồng những củ đã mọc mầm đạt tiêu chuẩn mầm từ 2-5cm

Hình ảnh: Các bạn đang đặt giống xuống hốc.

V. Kỹ thuật trồng (tiếp)

6. Trồng và chăm sóc:

a) Kỹ thuật trồng:

- Nếu Củ nhỏ: 25-35 củ/1kg thì trồng.
- Nếu Củ to thì ta có thể bỏ củ để trồng nhằm tiết kiệm giống, tùy theo củ to hay nhỏ, nhiều mắt hay ít mắt mà ta bỏ thành hai hay nhiều mảnh trước khi trồng.
- Phương pháp bỏ củ: Chia đều mắt cho các phần, mỗi phần phải có ít nhất một mắt (mầm). Khi bỏ ta chấm mặt cắt vào tro bếp hoặc xi măng để vết cắt khô mới đem trồng.
- Khi trồng ta đặt mặt cắt úp xuống dưới đất lấp đất kín củ dày 3 -5cm.

Hình ảnh: Các bạn đang cắt củ khoai tây và chấm vào tro bếp.

V. Kỹ thuật trồng (tiếp)

b) Chăm sóc:

- Phân chuồng hoai mục: 300-400kg/1sào, supe lân: 12-15kg/1sào, đạm u rê: 8-10kg/1sào, kali 4-5kg/1sào.
- Cách bón: Bón lót toàn bộ phân chuồng hoai mục trộn với trấu hoặc phân ủ.
- ✓ Bón thúc lần 1: Sau khi trồng được 15 ngày kết hợp xới xáo vun nhẹ.
- ✓ Bón thúc lần 2: Sau đợt 1 từ 15-20 ngày kết hợp với vun cao.

- ❖ **Lưu ý:** Khoai tây là cây ưa pH chua nên khi trồng không cần phải bón vôi.
- ✓ Không được dùng phân chuồng chưa hoai mục để bón lót và không dùng phân tươi để tưới như vậy sẽ làm thối củ giống và gây bệnh héo rũ do vi khuẩn.
- ✓ Không được bón phân sát gốc (Bón cách gốc 10-15cm) không trồng trực tiếp củ giống lên phân.
- Kết thúc vụ xới trước khi khoai được 40 ngày. Nếu vun xới muộn sẽ ảnh hưởng đến quá trình hình thành củ.
- o Tưới nước: Là cây ưa ẩm nên rất cần lượng nước tưới thường xuyên.
- Đất vườn đồi: Tưới trực tiếp vào gốc.

- Cần tưới đủ nước ở 3 thời kỳ đầu như sau:
 - ✓ Sau khi trồng để giữ ẩm.
 - ✓ Sau trồng 20-30 ngày (kích thích cho cây ra nhiều củ).
 - ✓ Sau trồng 50-60 ngày (thúc củ phình to và lớn nhanh).
- c) **Phòng trừ sâu bệnh:**
 - Sâu hại: Trồng trên đất vườn đồi hay bị kiến, mối đò hại củ. Hạn chế kiến và mối đò bằng cách rắc tro bếp vào vùng đặt củ.
 - Bệnh hại: Bệnh mốc sương, thối thân, thối lá,... xuất hiện khi thời tiết có sương muối, nhiệt độ thấp trời âm u.

- Các bệnh: Chết xanh, héo rũ cần tiến hành nhổ bỏ tập trung đem đốt rắc vôi bột vào gốc cây bị bệnh để hạn chế lây lan (bệnh do vi khuẩn, vi rút gây nên), phòng các bệnh này bằng cách không tưới phân tươi, không để nước đọng lâu ngày.
- ❖ **Lưu ý:** Để phòng sâu, bệnh hại khoai tây cần thực hiện các biện pháp phòng trừ tổng hợp, bón phân cân đối đúng cách, sử dụng giống khoai tây sạch bệnh để trồng.

VI. Thu hoạch khoai tây

7. Thu hoạch và bảo quản:

- Khi có 1/3-2/3 lá ngả sang màu vàng thì tiến hành thu hoạch (khoảng 90-95 ngày).
- Thu hoạch về cần tiến hành chọn lọc loại bỏ những củ nhỏ (củ bi) những củ bị trầy xước, mối đục, nấm mốc,..và chọn riêng những củ để giống cho vụ sau, bảo quản riêng. Đối với những củ to phải thái mỏng hong khô sau 5-7 ngày đem đi bảo quản. Có thể bảo quản trong cát khô quây bằng cốt hoặc thùng xốp. Cứ một lớp khoai sau đó lại một lớp cát làm như vậy có thể bảo quản được 3-4 tháng (Để sử dụng dần).

- Trước khi đem bảo quản phải chọn và loại bỏ những củ có vỏ chuyển sang màu xanh vì hợp chất màu xanh này rất độc đối với cơ thể người.

8. Cách để giống khoai tây cho vụ sau:

- Mặt thuận lợi: Chọn được giống thích hợp với điều kiện cụ thể của địa phương và chủ động được giống theo kế hoạch.
- Mặt khó khăn: Thời gian bảo quản dài do vậy củ bị thối và bị nấm bệnh nhiều nên tỷ lệ mọc mầm thấp.

❖ *Phương pháp bảo quản khoai tây:*

- Chọn củ giống: Khi thu hoạch về cần chọn riêng những củ để giống cho vụ sau, phải là những củ không bị trầy xước, không dị hình, không sâu bệnh, cỡ củ đồng đều và có kích thước củ vừa phải (30-35củ/1kg) mang đặc tính chung của giống.

VII. Bài học

- Qua quá trình thực hiện chuyên đề còn rút ra một kinh nghiệm là không nên trồng Khoai tây quá muộn. Vì nếu trồng muộn cây sẽ không cho năng suất về củ mà chỉ phát triển về chiều cao thân và lá.

VIII. Một số hình ảnh về khoai tây

